

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΧΕΙΡΩΝΑΚΤΑΣ,

(Συνέχ. Ἰδε συλλόγ. 360—397.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Μήστορες. Ἀρχηγοὶ καταστημάτων.

Μετάβασις ἀπὸ τῆς θέσεως ἐργάτου εἰς θέσιν ἐργαστηριάρχου.
— Σύγκριστις τῶν δύο θέσεων· δυσχέρειαί τῆς δευτέρας. — Ἰδιότη-
τες ἀναγκαῖαι εἰς μήστορα ἢ ἐργαστηριάρχην. — Ἀναπό-
κευκτοὶ ὅροι πρὸς ἐπιτυχίαν καταστήματος.

Μετάβασις ἀπὸ τῆς θέσεως ἐργάτου
εἰς θέσιν ἐργαστηριάρχου.

Αἱ ἐργατικαὶ τάξεις ὑπάγονται, ὅπως καὶ αἱ στρατιωτικαί, εἰς τινὰ ἱεραρχίαν. Τοὺς μὲν ἐργά-
τας δυνάμεθα νὰ παραβάλλωμεν πρὸς στρατιώτας,
τοὺς δὲ ὑποδιευθυντὰς καὶ ὑπομήστορας πρὸς ὑπα-
ξιωματικούς, καὶ τοὺς μήστορας καὶ ἐργαστηριάρ-
χας πρὸς ἀξιωματικούς.

Καθὼς ὁ στρατιώτης ἐπιθυμεῖ νὰ γίνῃ ἀξιωμα-
τικός, οὕτω καὶ ὁ ἐργάτης ἐπιθυμεῖ νὰ γίνῃ ἐργα-
στηριάρχης. Ὁμολογῶ ὅτι ἡ θέσις ἐργαστηριάρχου
εὐχαριστεῖ τὴν φιλαυτίαν, συντελεῖ εἰς τὴν ἀνά-
πτυξιν τῆς ἰκανότητος καὶ γεννᾷ ἐλπίδας, αἵτινες ἐ-
νίστε μὲν ἐπιτυχάνουσι, πολλάκις ὁμως καὶ μα-
ταιοῦνται. Προβλέπεις ὁμως, φίλτατε χειρωναξ, τί
θὰ ὑποφέρῃς ἐάν κατὰ δυστυχίαν ἀποτύχῃς; Ἐργά-
της ὢν, εἶσαι ἥσυχος καὶ εὐτυχής· γινόμενος ὁμως
μήστωρ ἔχεις εὐθύνην, καταβρόνεσαι ὑπὸ φροντί-
δων, σκέπτεσαι ἡμέραν καὶ νύκτα καὶ βασανίζεσαι
ἀδιακόπως ἀναζητῶν εὐτυχίαν, τὴν ὁποίαν δὲν εὐ-
ρίσκεις πάντοτε.

Ἐχε λοιπὸν κατὰ νοῦν ὅτι εἶναι σπουδαιοτάτη,
σπουδαιοτέρα ἴσως πάσης ἄλλης, ἡ ἀπόφασις τοῦ
ἐργάτου, ἡ περὶ μεταβάσεως ἀπὸ κατωτέρης εἰς
ἀνωτέραν θέσιν, καθ' ἣν αὐτὸς θὰ διευθύνῃ, αὐτὸς
θὰ δαπανᾷ καὶ αὐτὸς θὰ προνοῇ περὶ πάντων τῶν
τοῦ ἐργαστηρίου. Διὰ τοῦτο ἀνάγκη πᾶσα πρὶν ἢ
ἀποφασίσθῃ, νὰ σκεφθῇς καλῶς καὶ πολὺ, καθόσον
ἐκ τῆς ἀποφάσεώς σου ἐξαρτᾶται τὸ μέλλον σου.

Σύγκριστις τῶν δύο θέσεων· δυσχέρειαί τῆς δευτέρας.

Τοῦ ἀπλοῦ ἐργάτου ὁ μισθὸς εἶναι μὲν μικρὸς,
ἀλλ' ἀσφαλής· τοῦ μήστορος ὁμως τὰ κέρδη, ἐλπί-
ζονται μὲν πολλὰ, εἰσὶν ὁμως ἀβέβαια.

Ἐργάτης ὢν, ἔχεις μόνον τὸν ἐργαστηριάρχην
νὰ εὐχαριστήσῃς· καὶ τοῦτο δὲν εἶναι δύσκολον, διό-
τι ἐμπειρίαν ἔχων ἐκτιμᾷ κατ' ἀξίαν τὰ ἔργα σου.
Ὡς μήστωρ ὁμως χρεωστεῖς νὰ εὐχαριστῇς τοὺς
πολλοὺς, τῶν ὁποίων αἱ ὀρέξεις εἰσὶν εὐμετάβλητοι

καὶ αἱ κλίσεις ἄστατοι. Παραφερόμενοι ὑπὸ τοῦ
συρμοῦ, καταλείπουσι τὸν ὑπηρετήσαντα αὐτοὺς
καλῶς, ὅπως προστρέξωσιν εἰς ἄλλον, πολλάκις ἀνί-
κανον. Πιθανὸν δὲ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἐργαστηρίου σου
νὰ προσβληθῇ ἀδίκως ἔνεκα τῆς ἀπειρίας τοῦ τυ-
χόντος πελάτου.

Ἐργαστηριάρχης ὢν, ὑπόκεισαι εἰς μεγάλας ζη-
μίας· ἔνεκα περιστάσεων, καθ' ἃς ἡ τὰ κεφάλαιά
σου μένουσι νεκρά, ἢ τὸ ὕλικόν σου, μὴ κατανα-
λισκόμενον, φθείρεται. Ἐάν ποτε ἀσθένεια σ' ἐμποδίσῃ
νὰ ἐπιβλέπῃς τὴν ἐργασίαν, ἡ ζημία δὲν θὰ εἶναι μι-
κρά. Σημείωσαι δὲ ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ διχωνισμὸς
προσβάλλει τὰ συμφέροντα τοῦ ἐργαστηριάρχου. Ἐάν
οἱ ἐργαζόμενοι ὑπὸ σὲ παρεκτρέπωνται, καὶ τὰ σφάλ-
ματα αὐτῶν καὶ ἡ ζημία πίπτουσιν ἐπὶ τὴν κεφαλ-
λήν σου.

Γνωστὸς μου ἐργαστηριάρχης ὑπεσχέθη ποτὲ νὰ
παραδώσῃ εἰς ῥῆτὴν ἡμέραν παραγγελθὲν ἔργον· ἡ
ἡμέρα ἔφθασε καὶ οἱ ὑπ' αὐτὸν ἐργάται, ἐπὶ προφά-
σει ἐορτῆς, δὲν ἐπλησίασαν εἰς τὸ ἐργαστήριον.
Φαντάσθητε τὴν ἀδημονίαν αὐτοῦ, ἀνδρὸς ἐντι-
μοτάτου καὶ φίλου τῆς ἀκριβείας. Στέλλει ζητῶν
τοὺς ἐργάτας· τρέχει μόνος εἰς ἀνέυρεσιν αὐτῶν·
μάταιος ὁμως ὁ κόπος! Ὅτε δὲ ἐπανῆλθεν εἰς τὸ
ἐργαστήριον εὗρε τοὺς παραγγείλαντας τὸ ἔργον
ἀπαιτοῦντας ἐπιμόνως αὐτὸ καὶ λέγοντας, ὅτι ἐάν
δὲν δοθῇ θὰ ὑποπέσωσιν εἰς ζημίας. Ὅποιά, προσ-
βολὴ εἰς ἄνθρωπον ἀγαπῶντα νὰ τηρῇ τὸν λόγον
αὐτοῦ! Τὴν ἐπικύριον οἱ ἐργάται, ἐννοοῦντες τὴν
βλάβην τῆς ὁποίας ἐγένοντο αἵτιαι, ἠσχύοντο νὰ
παρασιωσθῶσιν εἰς τὸ ἐργαστήριον· καὶ ἰδοὺ πάλιν
ὁ ἐργαστηριάρχης τρέχων εἰς ἀναζήτησιν αὐτῶν. Ἐν
τοσούτῳ τὸ κοινὸν κατέκρινεν αὐτὸν ὡς ἀμελεῖ, τὸ
ὄνομα τοῦ ἐργαστηρίου προσεβλήθη καὶ ἡλαττώθη-
σαν αἱ παραγγελίαι. Καὶ ὁμως δὲν ἔπταιεν.

Ἰδοὺ καὶ ἄλλου εἰδους ζημία·

Ὁ ἐργαστηριάρχης, ἔχων ἀνάγκην χρημάτων,
στέλλει εἰς τοὺς ὀφειλέτας, εἰς ἐκείνους δηλαδὴ δι'
οὓς εἰργάσθη ἢ πρὸς τοὺς ὁποίους ἐπώλησε πράγ-
ματα, ζητῶν τὴν πληρωμὴν· ἀλλ' ὁ μὲν ἀποκρίνε-
ται ὅτι δὲν ἔχει πρόχειρα τὴν ὥραν ἐκείνην, ὁ δὲ
ὅτι ἔχει ἄλλας ἀνάγκας, ὁ τρίτος εἶναι ἀπὸν καὶ
ὁ τέταρτος κρύπτεται. Ἄλλοι πάλιν δυσχερεστοῦνται
λέγοντες ἀπειρητικὸν τὸν ἐργαστηριάρχην, καὶ ἄλ-
λοι δεικνύοντες ὅτι προσεβλήθησαν ἀπαντῶσιν ὅτι
δὲν θὰ πάθῃ ποτὲ ζημίαν παρ' αὐτῶν· ἐνὶ λόγῳ
οὔτε λεπτὸν δίδεται αὐτῷ. Ναὶ μὲν θὰ λάβῃ μίαν
ἡμέραν τὰ χρήματα· πρὸς τὸ παρὸν ὁμως στερεῖ-
ται, καὶ ἀπορεῖ πῶς νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποσχέσεις
αὐτοῦ.

Ἡ περίστασις αὕτη συμβαίνει κατὰ δυστυχίαν
πολλὰ συναχῶς· διότι οὐκ ὀλίγοι ἐξ ἡμῶν, μάταιοι

καὶ ἀπρονόητοι, ἐπιθυμοῦντες νὰ διαπρέψωμεν ἐν
τῇ κοινωνίᾳ, δαπανώμεθα εἰς περιττὰ, καὶ οὕτω
καταντῶμεν εἰς στενοχωρίαν, ἐνῶ ἂν ᾤμεθα οἰκονο-
μικώτεροι θὰ εἶχομεν καὶ περισσεύματα.

Ἰπάρχουσι καὶ ἄλλαι περιστάσεις ζημιῶσαι τοὺς ἀρχηγούς τῶν ἐργαστηρίων, ἄρνησις, παραδείγματος χάριν, πληρωμῆς, ἐλάττωσις λογαριασμῶν, πτωχεύσεις, δίκαι, κίνδυνοι διαγωνισμάτων ὅσακις μάλιστα πρόκειται περὶ ἔργων δημοτικῶν ἢ δημοσίων. Παραλείπω ὁμῶς αὐτάς, διότι ὑπέδειξα ἱκανῶς, ὅτι ἔχει μὲν ἡ θέσις τοῦ ἐργαστηριάρχου καὶ τοῦ μήστορος προσδοκίας κέρδους, ἔχει ὁμῶς καὶ κινδύνους ζημίας.

Καὶ ταῦτα λέγων σκοπὸν δὲν ἔχω, φίλτατε χει-
ρῶνάξ, νὰ ψυχράνω τὸν ὑπὲρ τῆς προόδου σου ζή-
λον. Ἐξ ἐναντίας, εἴαν ποτε ἴδῃς ὅτι αἱ περιστάσεις
συντρέχουσι τὴν ἐπιθυμίαν σου, γενοῦ ἐργαστηριάρχ-
ης ἢ μῆστωρ· χάριν δὲ τούτου ἄκουσον καὶ παρ'
ἐμοῦ ὅποια τινὰ ἀπαιτοῦνται πρὸς τοῦτο.

Ἰδιώτης ἀναγκαῖαι εἰς μέσσορα
ἢ ἐργαστηριάρχην.

Ὅπως γίνῃ τις ἀρχηγὸς καταστήματος πρέπει ἀφύκτως νὰ ἔχῃ τὰ τρία ταῦτα· μάθῃσιν, φρόνησιν καὶ δραστηριότητα. Ναι μὲν καὶ ὁ ἀπλοὺς ἐργάτης ἔχει ἀνάγκην τῶν ἰδιοτήτων τούτων· ὁ ἐργαστηριάρχης ὁμῶς πρέπει νὰ ἐξέχῃ· πρέπει νὰ ἔχῃ μάθῃσιν ἀνωτέραν, φρόνησιν ἱκανὴν νὰ περιλαμβάνῃ πολλὰ καὶ νὰ κατμετρῇ αὐτὰ βαθύτερον, καὶ ἔλλογον δραστηριότητα. Δὲν ἀρκεῖ νὰ διοικῇ φρονίμως τὰ ἔ-
δια αὐτοῦ συμφέροντα, πρέπει καὶ νὰ ἀνυψοῦται εἰς πάντας τοὺς συνδυασμοὺς, τοὺς ὁποίους ἀπικιτοῦσι καὶ αἱ δυσκολώταται ὑποθέσεις.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω ἰδιοτήτων ἀπαιτοῦνται καὶ
τινὲς ἄλλαι τάξεις, γινώσκεις τῶν ὑποθέσεων καὶ ἐκ
νότης περὶ τε τὸ ὕλον καὶ τὰς λεπτομερείας.

Καὶ τάξιν μὲν ἐννοῶ τὴν ἀρετὴν ἐκείνην, δι' ἧς ὁ ἐργαστηριάρχης ὑποβάλλει εἰς κανόνας τὴν χρῆσιν τῶν τε κεφαλαίων καὶ τοῦ χρόνου, καὶ φροντίζει νὰ ἔχη καθαρὰν ἰδέαν ἐκάστης ἐργασίας καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς· ἄνευ τοιαύτης τάξεως σπανίως εὐδοκίμοῦσι τὰ ἔργα ἡμῶν· εἶναι δὲ πρὸ πάντων ἀναπόφευκτος πρὸς τοὺς ἔχοντας ἄλλους ὑπὸ τὰς ὁδηγίας αὐτῶν.

Ἡ δὲ γνώσις τῶν ὑποθέσεων ἀπαιτεῖται, ὥπως
ὠφεληθῇ ὁ ἐργαστηριάρχης καὶ ἀπὸ τῆς ἐλαχίστης
περιστάσεως, ὥπως κατὰ τὰς συναλλαγὰς παραχωρῇ
μὲν ὀλίγα, ἀποκτᾷ δὲ πλείονα. Ὁ μὴ ἔχων γνώσιν
τῶν ὑποθέσεων ζητεῖ ἢ προσφέρει πάντοτε ὑπὲρ τὸ
δεῖον πολὺ ἢ ὑπὲρ τὸ δεῖον ὀλίγον, καὶ οὕτω ἀπόλ-
λυσιν τὴν εὐκαιρίαν. Ἡ γνώσις τῶν ὑποθέσεων, δὲ-

ρον φυσικόν, αναπτύσσεται διὰ τῆς πείρας καὶ χρη-
σιμεύει ὅσον καὶ ἡ ἐμπειρία.

Ἰκανότητα δὲ περὶ τὸ ὅλον καὶ τὰς λεπτομερείας τῶν ὑποθέσεων λέγομεν τὴν ἡθικὴν ἐκείνην διάθεσιν, τὴν καθιστῶσαν τὸν ἄνθρωπον ἐπιτήδειον νὰ βλέπῃ καὶ νὰ καταμετρήῃ πάντα τὰ μέρη τοῦ ἔργου αὐτοῦ, ὅπως διατάττῃ κατὰλλήλως αὐτὰ, καὶ νὰ προσέχῃ μὴ παρελθῇ ἢ θυσιασθῇ ἐπὶ ματαίῳ μηδ' ἢ ἐλαχίστη λεπτομέρεια. Αἱ λεπτομέρειαι ἔχουσιν ἀξίαν ὡς πρὸς τὸ ὅλον· διὰ τοῦτο ἐκείνη ἥτις ὠφελεῖ κατὰ τινὰ περίστασιν, εἶναι ἀνωφελὴς κατὰ μίαν ἄλλαν· τὸ ὅλον ἕμως ἔχει ἀξίαν ἕνεκα τῶν λεπτομερειῶν, καὶ ἕνεκα τῆς προσοχῆς καὶ τῆς ἐντελείας μεθ' ὧν ἐκτελοῦνται.

Πρέπει πρὸς τούτοις νὰ γινώσκῃ ὁ ἐργαστηριάρ-
χος πῶς νὰ διευθύνῃ τοὺς ὑπὸ τὰς ὁδηγίας αὐτοῦ· ἡ
περὶ τούτου δὲ ἐκπνότης δὲν εἶναι τόσον κοινὴ ὅσον
συνήθως νομίζομεν. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἐργου κρέμαται
ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκ τῆς προαιρέσεως τῶν ἐργατιῶν.
Ἡ προαίρεσις δὲ αὕτη ἀποκτᾶται ἐὰν ὁ ἀρχηγὸς ἔχῃ
δικαίαν μὲν αὐστηρότητα καὶ εὐστάθειαν χαρακτη-
ρος, ἀλλὰ καὶ τρόπον τοῦ πολιτεύεσθαι ὅποιον δὲν
ἔχουσι πάντες. Ὑπάρχουσι τινες δοξάζοντες ὅτι κα-
θὼς ἡ μηχανὴ κινεῖται ὑπὸ ἐλατηρίου καὶ ἐνεργεῖ,
οὕτω καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐργάζεται προσταττόμενος. Οἱ
ταῦτα φρονοῦντες ἢ ἀγνοοῦσι τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν
ἢ ἔχουσι μοχθηρὰν τὴν καρδίαν· διότι ὁ ἐργαζόμε-
νος ὑπ' ἄλλον δὲν πρέπει ἀπλῶς νὰ αἰσθάνεται ὅτι
ἔχει χρεὸς πρὸς τὸν ἀνώτερον, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀγαπᾷ
αὐτόν· τοῦτο δὲ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοῦ πολιτεύματος
τοῦ ἀρχηγοῦ πρὸς τοὺς κατωτέρους αὐτοῦ.

Αναπόφευκτοι ὄροι πρὸς ἐπιτυχίαν καταστήματος.

Ἰπεδείξαμεν τὰς ιδιότητας ὧτων ἔχει ἀνάγκη ὁ
ἐργαστηριάρχης ἢ μῆστωρ· δὲν ἀρκοῦσιν ὅμως μόναι
εἰς τὴν αἰσίαν ἐκδοῦν τῶν ἔργων αὐτοῦ· ἀπαιτοῦν-
ται καὶ ἄλλα τινά.

Εάν πρόκειται νὰ συστήσῃς νέον ἐργαστήριον, ἢ νὰ διαδεχθῇς ἄλλον ἔχοντα ἤδη ὄνομα, ἢ νὰ ἀνορθώσῃς κατὰστημα ἐκπεσόν, πρέπει νὰ μελετήσῃς προτοῦ μετὰ πολλῆς ἐπιστασίας πᾶσαν ἐνδεχομένην ἐπιτυχίαν ἢ ἀποτυχίαν, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὸν τόπον, τὰς περιστάσεις καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν παρόντων καὶ μελλόντων κελυγμῶν.

Τὸ πάντων ὅμως τῶν ἄλλων σπουδαιότερον εἶναι
ἡ ὑπαρξίς χρηματικοῦ κεφαλαίου ἀναλόγου, καὶ ἁ-
νωτέρου εἰς δυνατὸν τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἐπιχειρήμα-
τος· διότι ἐνῶ τὸ μὲν κέρδος εἶναι βέβαιον, ἡ δὲ
περὶ τὴν πληρωμὴν ἀκρίβεια τῶν ἄλλων ἀμφίβηλος,
αἱ δαπάναι τοῦ καταστήματος, ἥτοι ἡ πληρωμὴ
τῶν μισθῶν, ἡ ἀγορὰ ὑλικοῦ, ἡ ἀπότισις συναλ-
λαγμάτων, εἰσὶ τῶν κερμάτων. Ἐνίοτε ἡ πληρωμὴ μικρῶν

μὲν ἀλλὰ συγχρόνων πληρωμῶν φέρει τὸν ἐργαστηριάρχην εἰς ἀμηχανίαν, ἱκανὴν νὰ προσβάλλῃ καὶ τὴν ὑπόληψιν καὶ τὰ συμφέροντα αὐτοῦ· ἀναπόφευκτον ἄρα τὸ ἐπαρκὲς κεφάλαιον. Naί μὲν ὑπάρχει καὶ ἡ πίστις· ἀλλ' αὐτὴν φέρουσι τὰ κεφάλαια. Ὁ ἔχων φέρ' εἰπεῖν δέκα χιλιάδας δραχμῶν εὐκόλως εὐρίσκει τριάκοντα· ἀλλ' ἐν ἐκ τῶν δέκα ζημιωθῇ τὰς δύο, κινδυνεύει νὰ μὴ εὐρίσκη πλέον δάνεια.

Συμβουλευώ λοιπὸν τὸν μὴ ἔχοντα ἱκανὰ κεφάλαια νὰ μὴ γίνεταί ἐργαστηριάρχης.

Παρατήρησον, φίλε χειρώνας, ὅτι κατ' ἔτος γεννῶνται καὶ ἀποθνήσκουσι, κατὰ τὰς πολυαριθμούς μάλιστα πύλεις, ἄπειρα ἐργαστήρια καὶ καταστήματα· διότι ὁ κερδήσας ὡς κατώτερος ποσότητά τινα χρημάτων, αἰσθανόμενος τὴν φιλοδοξίαν νὰ γίνῃ ἀνώτερος, ἀνοίγει ἐργαστήριον καὶ λαμβάνει ἐργάτας· νομίζει ὅτι τὸ ὄνομα καὶ ἡ δραστηριότης αὐτοῦ θέλουσιν ἐλκύσει πελάτας καὶ παραγγελίας. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ μὲν κέρδος δὲν ἔρχεται ταχέως, τὰ δὲ κεφάλαια ἐξαντλοῦνται· ἐνεκα ἀγορᾶς ὑλικοῦ, πληρωμῆς μισθῶν καὶ τῶν τοιούτων, ὁ ἐργαστηριάρχης ἀναγκάζεται πολλάκις νὰ διαλύσῃ τὸ ἐργαστήριον ἄφοῦ ἐστερήθῃ καὶ τῶν χρημάτων, καὶ τοῦ χρόνου, ἐνίοτε δὲ καὶ τῆς ἱκανότητος αὐτοῦ περὶ τὸ ἐργάζεσθαι.

Ἐὰν ὅμως γινόμενος ἐργαστηριάρχης ἔχῃς τὰ ἀναγκαῖα κεφάλαια, ἢ τοῦλάχιστον δὲν δαπανᾷσαι εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἀγορὰς δυσαναλόγους πρὸς αὐτά, ἢ ἐλπίς τῆς ἐπιτυχίας εἶναι βεβαία, ἐκτὸς μόνον ἐκτάκτων καταστροφῶν, ἐξ ἐκείνων τὰς ὁποίας ἀδυνατοῦσι νὰ προῖδωσι καὶ προνοητικώτατοι ἄνθρωποι.

(Ἔπεται συνέχεια.)

Π Ε Ρ Ι

ΑΡΧΑΙΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΕΝ ΘΗΡΑΣΙΑ.

Τὸ ἔδαφος τῆς νήσου Θήρας καὶ τῆς παρ' αὐτὴν Θηρασίας καλύπτεται ὑπὸ διαφόρων ἡφαιστειῶν στρωμάτων, γενομένων ἐξ ἄλλεπαλλήλων ἐκρήξεων. Ἡ ἀνωτέρα στιβάς σύγκειται ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἐκ τινος γῆς (*piperina bianca*) ἄσπας ἐπιτοπίως καλουμένης, καὶ πολλαχοῦ πολλῶν μέτρων πάχος ἔχουσας. Τὰς κατὰ τὰ παράλια ταύτας στιβάδας τέμνοντες κατὰ προτίμησιν διὰ τὸ εὐκόλον τῆς μεταφορᾶς, κατασκευάζουσι τὴν πρὸς οἰκοδομὴν κονίαν, τὴν τοσοῦτον ἐπιζήτητον διὰ ὑδραυλικά ἔργα. Ἐσχάτως καταγινόμενοι οἱ ἐργάται τοῦ Κ. Ἀλαφούζου εἰς τοιαύτην τινὰ ἐργασίαν, κατὰ τὴν μεσημβρινὴν ἀκτὴν τῆς νήσου Θηρασίας, καὶ προχω-

ρήσαντες 25—30 περίπου μέτρα ἀπὸ τῆς ἄκρας τῆς ἀκτῆς, εἰς βάθος 16—25 γαλλικῶν μέτρων ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, ἀνεκάλυψαν ἀρχαῖον κτίριον, ὑπερ ὃ Κ. Χρηστομάνος ἐθεώρησεν ὡς οἶκημα ἀγνώστου φυλῆς, κατοικούσης ἐν Θηρασίᾳ πρὸ τῆς τελευταίας μεγάλης ἐκρήξεως, καὶ ἐπομένως πρὸ τῆς καταποντίσεως τοῦ μεγάλου προϊστορικοῦ ἡφαιστείου τῆς Θήρας. Χάριν περισργείας λοιπὸν μεταβὰς εἰς Θηρασίαν μετὰ τοῦ ἱατροῦ Κ. Ν. Νομικοῦ, τοῦ Δημάρχου Οἴας καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Κ. Σ. Ἀλαφούζου πρὸς παρατήρησιν καὶ ἐξέτασιν τοῦ κτιρίου, εἶδαν ὅτι κεῖται ἐντὸς στιβάδος συμπαγοῦς λευκοτάτης ἄσπης, φερούσης ἄνωθεν, εἰς ὕψος περίπου μέτρου ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ κτιρίου, στιβάδα ὑποκιτρίνου χρώματος φυτικῆς πιθανῶ τῷ λόγῳ γῆς 8—12 ἑκατοστῶν μέτρου τὸ πάχος, καὶ ὑπὸ τοῦ χρόνου ἡλλωιωμένης. Ἐπὶ δὲ τῆς κιτρίνης ταύτης στιβάδος ὑπάρχει ἑτέρα συμπαγοῦς ὡσάντως ἄσπης 45—24 καὶ ἐπέκεινα μέτρων ὕψος ἔχουσα, καὶ κατὰ τὸ χρῶμα οὐχί τοσοῦτον λευκὴ ὅσον ἡ τῆς κάτω στιβάδος· διὸ τὸ κτίριον φαίνεται εἰς βάθος πλέον τῶν 25 μέτρων ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους.

Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο παρίστα, ὅτε κατὰ πρῶτον ἐπεσκέφθην αὐτὸ, τετράγωνον σχεδὸν ἰσόπλευρον τριῶν ὡς ἔγγιστα μέτρων ἐκτάσεως, δι' ἀκατεργάστων ἡφαιστειῶν λίθων κατεσκευασμένον, ὡς πολλὰ ἄλλα τῶν τῆς αὐτῆς νήσου ἀρχαίων κτιρίων. Ἐκ δὲ τοῦ σχήματος αὐτοῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ εὐρεθέντων, ἐνόμισα ὅτι ἐστὶν ἀρχαῖος τάφος, καθόσον εὐρέθη ἐν αὐτῷ κεχρωματισμένον πήλινον ἀγγεῖον, ἐμπεριέχον ὑπομέλαιναν κονίαν, ἣν ἐκλαβὼν ὡς κόνιν τοῦ νεκροῦ, ἀπέστειλα (μικρὰν ποσότητα) πρὸς τὴν ἐν Παρίσις Αὐτ. Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν. Εὐρέθησαν πρὸς τούτοις συντρίμματα ἄλλων πήλινων ἀγγείων καὶ τεμάχια σερπηπότων καὶ ἀπηνθρακωμένων ξύλων, ὁποῖα ἀπαντῶμεν πολλάκις ἐν τοῖς ἀρχαίοις τάφοις, καὶ ἰδίως τοῖς ἐν Θήρᾳ.

Πλησίον δὲ τοῦ κτιρίου καὶ ἐν τῇ αὐτῇ πάντοτε στιβάδι καὶ ἐπιφανείᾳ ἀνεκαλύψαμεν τρία ἕτερα τοῦ αὐτοῦ εἶδους τετράγωνα, ἃ δὲν ἐπροφθάσαμεν ν' ἀνασκάψωμεν· διὸ καὶ ὑπέθεσα ὅτι ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ὑπῆρχεν ἀρχαῖον πολυάνδριον. Ἀγαθὴ τύχη ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ γηπέδου τούτου Κ. Ἀλαφούζος καὶ ὁ συγγενὴς αὐτοῦ Κ. Νομικός, ἔχοντες ἀρετὸν ζῆλον ἐπεχείρησαν προθύμως νέας ἀνασκαφὰς πρὸς ἐντελὴ τῶν κτιρίων ἐξόρυξιν, ἐκ δὲ τῶν ἀνασκαφῶν ἐξάγεται ὅτι τὰ κτίρια ἀποτελοῦσι δύο οἰκίας.

Προσκληθεὶς φιλοφρόνως παρὰ τοῦ ἀξιοτίμου ἱατροῦ Κ. Νομικοῦ, ἵνα μεταβὰς εἰς Θηρασίαν παρα-